

รอยเชื่อมต่อทางการศึกษา จากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษา*

A TRANSITION FROM PRIMARY TO SECONDARY GRADES

โชติกา กังสนันท์

Chotika Kangsanant

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Suratthani Rajabhat University, Thailand

E-mail: Chotika.kan@sru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความสำคัญของรอยเชื่อมต่อจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษา และเสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูเพื่อส่งเสริมความพร้อมให้แก่นักเรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อดังกล่าว เพราะเมื่อนักเรียนเข้าศึกษาในระบบโรงเรียน การเปลี่ยนแปลงย่อมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเสมอ โดยเฉพาะเมื่อเปลี่ยนระดับการศึกษา ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่นักเรียนจะต้องประสบและปรับตัว โดยการปรับตัวของนักเรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อนี้มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน หากนักเรียนสามารถปรับตัวได้ จะสามารถเรียนรู้และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ แต่หากนักเรียนขาดความพร้อม ย่อมส่งกระทบต่อการเรียน และสภาพจิตใจของนักเรียน โดยเฉพาะรอยเชื่อมต่อจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงที่นักเรียนจะต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน ด้วยการจัดการเรียนการสอนของระดับประถมศึกษา และมัศึกษามีความแตกต่างกัน ทั้งวิธีการในการจัดการเรียนการสอน จุดเน้น และเป้าหมายของการจัดการศึกษา อีกทั้งยังเป็นการเปลี่ยนช่วงวัยจากวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่นอีกด้วย ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญครั้งหนึ่งในชีวิต เพราะสองวัยนี้มีความแตกต่างกันค่อนข้างมากโดยเฉพาะด้านสังคม อารมณ์และจิตใจ การเปลี่ยนแปลงจากวัยประถมศึกษาสู่วัยมัธยมศึกษาจึงเป็นรอยเชื่อมต่อที่นักเรียนจะต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากความแตกต่าง ทั้งการเรียนการสอน บทบาทของตนเองในห้องเรียน รวมทั้ง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากภายในของตนเองอีกด้วย ดังนั้นการส่งเสริมความพร้อมให้แก่แก่นักเรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจัดให้มีขึ้นเพื่อสร้างความพร้อมและลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษานี้

คำสำคัญ: รอยเชื่อมต่อ, การประถมศึกษา, การมัธยมศึกษา

* Received 4 June 2021; Revised 2 July 2021; Accepted 20 July 2021

Abstract

This article aims to explain the importance of the transition from primary to secondary level. And propose guidelines for teachers to promote readiness for students in this transition. Because when students enter the school system. Changing is always happen. especially when changing the level of education. This is a major change that students must experience and adapt. The adjustment in this transition affects the students' learning. If students can adapt will be able to learn and be developed to their full potential but if students lacked the readiness would affect learning and the mental state. Especially the transition from primary to secondary level. This is a period where students will experience about changes in many areas. with teaching and learning management of the primary level and secondary education. both the methods of teaching and learning, the focus, and the goals of educational management; It is also the transition from childhood to adolescence. This is a major change in one's life. Because these two ages are quite different, especially in the social aspect mood and mind. The transition from elementary school to secondary school is a transition where students face problems arising from differences. both teaching their role in the classroom, as well as the changes that occur from within themselves. Therefore, it is important to promote readiness among students in the transition from elementary to secondary level.

Keywords: Transition, Primary Education, Secondary Education

บทนำ

พื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศ คือ คุณภาพของบุคคลหรือประชาชนในชาติ โดยการให้การศึกษาที่มีคุณภาพ และการให้ความสำคัญกับการเรียนในแต่ละระดับชั้นของนักเรียน ซึ่งแต่ละระดับชั้นย่อมมีความแตกต่างกัน นักเรียนจึงต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อยู่เสมอในระบบการศึกษา ตั้งแต่ในวัยที่เริ่มต้นเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปลี่ยนระดับการเรียน ซึ่งได้แก่ การเปลี่ยนแปลงจากบ้านสู่สถานรับเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียนอนุบาล เปลี่ยนแปลงจากระดับอนุบาลสู่ระดับประถมศึกษา และการเปลี่ยนแปลงจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้เรียกว่า “รอยเชื่อมต่อ” (Transition) เป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่นักเรียนจะต้องประสบและปรับตัว ซึ่งการปรับตัวของนักเรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อนี้มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน หาก

นักเรียนสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงในช่วงรอยเชื่อมต่อ และเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ นักเรียนจะสามารถเรียนรู้และได้รับการพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ (ยศวีร์ สายฟ้า, 2557) ทั้งนี้เพราะรอยเชื่อมต่อด้านการศึกษาในระบบโรงเรียนนั้น ย่อมส่งผลกระทบต่อนักเรียนโดยตรงทั้งในด้านการเรียนรู้ การดำเนินชีวิตในโรงเรียน รวมทั้งสภาพจิตใจ

ปัญหาที่นักเรียนจะต้องเผชิญในช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษา นั้น แบ่งได้เป็นปัญหา 3 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านการเรียนรู้ ปัญหาด้านการเข้าสังคม และปัญหาด้านสภาพจิตใจ นักการศึกษาที่มีความกังวลในเรื่องการเปลี่ยนแปลงนี้ ที่มักเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนที่ต้องประสบกับความเปลี่ยนแปลง จากโรงเรียนประถมศึกษาไปยังมัธยมศึกษา เช่น การประเมินคุณค่าในตนเอง (Self - esteem) ที่สูญเสียไป ความสนใจในโรงเรียนที่ลดลง คะแนนสอบที่ตกต่ำ และการก่อปัญหาที่เพิ่มขึ้น เหตุผลของความยากในช่วงรอยต่อ คือ วัยรุ่นนั้นมักประสบกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย (Physical) และจิตใจ (Psychological) ในเวลาเดียวกันกับที่ต้องเปลี่ยนโรงเรียน หรือเปลี่ยนระดับการเรียน นักวิจัยพบว่า สิ่งเหล่านี้ทำให้นักเรียนมีการประเมินคุณค่าในตนเองที่ต่ำลง (วิทยา มานะวานิชเจริญ, 2558) การเตรียมความพร้อมจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนพร้อมรับมือกับช่วงเปลี่ยนผ่าน หรือรอยต่อนี้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุข รอยเชื่อมต่อจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษา เป็นรอยเชื่อมต่อหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก และมีการเปลี่ยนแปลงที่นักเรียนจะต้องประสบ ด้วยการจัดการเรียนการสอนของระดับประถมศึกษา และมัศึกษามีความแตกต่างกัน ทั้งวิธีการในการจัดการเรียนการสอน จุดเน้น และเป้าหมาย สำหรับการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาในโรงเรียนไทย ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งคือโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 นั้นระบุว่าระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6) เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ โดยเน้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ส่วนการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ระบุว่า “มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัด และความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบวิชาชีพ” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา และมัศึกษามีความแตกต่างกัน มีจุดเน้น และทักษะต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ทำให้มีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน เช่น ใน

ระดับประถมศึกษา นักเรียนจะเรียนแบบบูรณาการ หรือเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความสนุกสนาน ตามความเหมาะสมของวัย แต่การจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษามีความเข้มข้นของเนื้อหาด้านวิชาการมากขึ้น นักเรียนต้องใช้ทักษะการคิด และมุ่งสู่การประกอบอาชีพมากขึ้น ความแตกต่างนี้จึงส่งผลให้นักเรียนต้องประสบกับความเปลี่ยนแปลงในการเรียน และเกิดปัญหาขึ้นได้ พัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนเมื่อเปลี่ยนจากวัยประถมศึกษาเข้าสู่มัธยมศึกษา ก็เป็นอีกการเปลี่ยนแปลงหนึ่งที่นักเรียนจะต้องประสบ เนื่องจากนักเรียนสองวัยนี้มีพัฒนาการแต่ละด้านที่แตกต่างกัน เช่น พัฒนาการทางบุคลิกภาพ ที่ อิริคสัน (Erikson) ได้อธิบายไว้ว่า นักเรียนในช่วงวัย 6 - 12 ปี หรือในวัยประถมศึกษานั้น จะเป็นวัยที่เริ่มเข้าเรียน และต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น มีพัฒนาการทางด้านความขยันขันแข็ง โดยพยายามคิดทำ คิดผลิตสิ่งต่าง ๆ ให้เหมือนผู้ใหญ่ด้วยการทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังใจ ถ้าเขาได้รับคำชมเชย ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดกำลังใจ มีความมานะพยายามมากขึ้น ส่วนในวัย 12 - 17 ปี หรือวัยมัธยมศึกษา เป็นช่วงที่นักเรียนย่างเข้าสู่วัยรุ่น และเริ่มพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเองว่าตนคือใคร ถ้าค้นหาตนเองได้ จะแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสม แต่ถ้าค้นหาเอกลักษณ์ของตนเองไม่พบจะเกิดความสับสนและแสดงบทบาทที่ไม่เหมาะสมได้ (ณัฐชนา มณีพฤกษ์, 2560) จากพัฒนาการด้านบุคลิกภาพข้างต้นจึงเห็นได้ว่านอกจากการเปลี่ยนแปลงในการเปลี่ยนระดับชั้นเรียนที่นักเรียนจะต้องประสบแล้ว การเปลี่ยนจากประถมศึกษาสู่มัธยมศึกษา ยังเป็นการเปลี่ยนช่วงวัยจากวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่นอีกด้วย ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญครั้งหนึ่งในชีวิต เพราะสองวัยนี้มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ดังที่ ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช กล่าวไว้ว่า วัยประถมศึกษาเป็นช่วงที่กำลังเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจภายใต้การดูแลของผู้ปกครอง เริ่มตอยอดจากความคิดรวบยอดต่าง ๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ แต่ทางด้านจิตใจของนักเรียนนั้นบิดามารดายังมีอิทธิพลมาก ส่วนพัฒนาการของนักเรียนในวัยมัธยมศึกษา (12 - 18 ปี) มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกายและอารมณ์จนถึงขั้นสูงสุด ความแตกต่างระหว่างเพศเห็นได้ชัดเจน สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้มากที่สุดในช่วงวัยรุ่นนี้ คือทางด้านอารมณ์และสังคมไม่ใช่ทางสติปัญญา นักเรียนชายและนักเรียนหญิงต่างก็เรียนรู้วิธีที่จะดึงดูดความสนใจของเพื่อนต่างเพศ วัยรุ่นเป็นวัยที่จะเรียนรู้การทำงานร่วมกับเพื่อนที่มีความสนใจแบบเดียวกัน ความสนใจในวิชาชีพนั้นว่าเป็นความสนใจที่มีมากเป็นพิเศษสำหรับนักเรียนวัยนี้ (ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช, 2544) ด้วยพัฒนาการที่แตกต่างกันของสองวัยนี้ ทำให้การจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา และมัศึกษาก็อ ย่อมต้องมีความแตกต่างกันด้วย นักเรียนในวัยประถมศึกษา เป็นช่วงวัยแห่งความขยันหมั่นเพียร พร้อมจะเรียนรู้รู้งานนั้น กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องเน้นให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ และพัฒนาความรู้ได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของตนเอง สอนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนระดับมัธยมศึกษา เป็นช่วงวัยที่เริ่มเผชิญกับความซับซ้อนของสังคม ดังนั้น นักเรียนในช่วงวัยนี้ต้องมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์ได้ ความสามารถในการค้นหาความรู้ บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม การ

เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต รู้จักปรับตัว และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (ดารณี อุทัยรัตนกิจ, 2559) การเปลี่ยนแปลงจากวัยประถมศึกษาสู่วัยมัธยมศึกษาจึงเป็นรอยเชื่อมต่อที่สำคัญครั้งหนึ่ง ที่นักเรียนจะต้องประสบกับความเปลี่ยนแปลง และเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างระหว่างสองระดับชั้น ทั้งการเรียนการสอน บทบาทของตนเองในห้องเรียน บทบาทของครู รวมทั้ง อารมณ์และจิตใจของตนเองอีกด้วย

บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความสำคัญของรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษา และนำเสนอแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาในช่วงรอยเชื่อมต่อดังกล่าว โดยเน้นที่การจัดการเรียนรู้ของครูชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อส่งเสริมความพร้อมด้านพื้นฐานทางวิชาการให้นักเรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อนี้ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) แนวคิดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษา และ 2) แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความพร้อมให้นักเรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา

แนวคิดสำคัญที่เกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษา

รอยเชื่อมต่อทางการศึกษา เป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญครั้งหนึ่งของนักเรียน ที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อตัวนักเรียน รวมทั้งครอบครัว และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงควรเข้าใจถึงแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ 1.1) ความหมายและความสำคัญของรอยเชื่อมต่อ 1.2) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษา และ 1.3) ผลกระทบต่อการเรียนของนักเรียนที่อยู่ในรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษา

1. ความหมายและความสำคัญของรอยเชื่อมต่อ

ตั้งแต่ในวัยเด็กที่เริ่มต้นเข้าสู่ระบบการศึกษา นักเรียนจะต้องก้าวข้ามการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปลี่ยนระดับชั้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้เรียกว่า “รอยเชื่อมต่อ (Transition)” โดยมีผู้ให้ความหมายของรอยเชื่อมต่อไว้จำนวนมาก ดังที่ ดันลอป (Dunlop, A.) กล่าวว่า รอยเชื่อมต่อ คือ การส่งผ่านจากสถานที่หนึ่ง วัยหนึ่ง รูปแบบหนึ่ง ไปยังสถานการณ์ใหม่เมื่อเวลาผ่านไป ช่วงรอยเชื่อมต่อจึงเป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนและครอบครัวซึ่งมีความท้าทาย โดยที่ ยศวีร์ สายฟ้า ได้กล่าวไว้ว่า เป็นช่วงของการเปลี่ยนผ่านจากระดับชั้นเรียนหนึ่งไปยังระดับชั้นเรียนอีกระดับหนึ่ง รวมทั้งการประสานหรือเชื่อมต่อระหว่างระดับชั้นเรียนที่มีธรรมชาติในการจัดการเรียนรู้ (Dunlop, A., 2002) และระบบการศึกษาที่แตกต่างกันออกไปเข้าด้วยกัน ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นก้าวอย่างสำคัญของการ

นักเรียน (ยศวีร์ สายฟ้า, 2557) ซึ่งสอดคล้องกับที่ มอร์ริสัน (Morrison, K., 1998) ได้กล่าวไว้ว่า รอยเชื่อมต่อ เป็นการเปลี่ยนผ่านจากการเรียนรู้ในระดับชั้นหนึ่งไปสู่การเรียนรู้อีกระดับชั้นหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ อาจทำให้เกิดความไม่แน่ใจ หรือกังวลขึ้น การสร้างการดำเนินการในรอยเชื่อมต่อจะทำให้ลดความกังวลดังกล่าวให้น้อยที่สุด

สรุปได้ว่า รอยเชื่อมต่อทางการศึกษา คือ การเปลี่ยนผ่านจากระดับการศึกษาหนึ่งสู่ระดับการศึกษาอีกชั้นหนึ่ง ที่มีความแตกต่างกันทั้งสภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ทางสังคม และการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของนักเรียน ที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อตัวนักเรียน รวมทั้งครอบครัว และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นความท้าทายในการปรับตัว

2. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษา

ระดับประถมศึกษาเป็นเสมือนรากฐานของการศึกษา ในขณะที่ระดับมัธยมศึกษาเป็นขั้นตอนการพัฒนาสำหรับนักเรียนที่ช่วยในการตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติในอนาคต ในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ดังนั้นระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาจึงเป็นรอยเชื่อมต่อที่สำคัญ เพราะนอกจากที่นักเรียนจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยรุ่น ต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ซึ่งส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันของนักเรียนแล้ว นักเรียนยังต้องประสบกับความแตกต่างด้านอื่น ๆ ในการเรียนรู้ ดังที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและสรุปความแตกต่างของการเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาไว้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปความแตกต่างของการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ประเด็น	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา
หลักการสำคัญ	การพัฒนาเด็กแบบองค์รวม เน้นให้นักเรียนสามารถอ่านออก เขียนได้ และ คิดคำนวณได้	เสริมสร้างความรู้และทักษะ กระบวนการเฉพาะด้าน เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาระดับสูงต่อไป
หลักสูตร	หลักสูตรแบบตายตัว มีมาตรฐาน และ ตัวชี้วัด การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ชัดเจน	หลักสูตรแบบตายตัว มีมาตรฐาน และตัวชี้วัด การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ชัดเจน
ครู	1. ครูช่วยให้นักเรียนเติบโตเป็นคนที่ สมบูรณ์ จึงไม่เพียงอบรมสั่งสอนความรู้ เท่านั้น แต่ยังพัฒนาความเป็นมนุษย์ทั้งใน ด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และ สติปัญญา ครูประถมจะคอยสังเกต นักเรียนแต่ละคนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบุคลิกภาพ อุปนิสัย พฤติกรรม ความ ถนัด เป็นต้น เพื่อให้คำแนะนำและพัฒนา นักเรียนได้อย่างเหมาะสม 2. ครูประถมศึกษา จะเรียนมาเพื่อให้ สามารถสอนได้ในทุกรายวิชา บาง โรงเรียนในระดับประถมศึกษาครูประจำ ชั้น 1 คนจึงอาจสอนทุกรายวิชา	ครูมัธยมศึกษาจะเรียนเฉพาะเจาะจง เป็นรายวิชา นักเรียนจึงจะเจอครูที่ แตกต่างกันในทุกรายวิชา และครูจะ เน้นสอนเนื้อหาที่มีความเข้มข้นทาง วิชาการมากขึ้น

ประเด็น	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา
ตารางเรียน	แบ่งเป็นคาบเรียนที่ชัดเจน แจกแยกกันไป ตามรายวิชา ส่วนใหญ่มีประมาณ 5 - 6 คาบต่อวัน	แบ่งเป็นคาบเรียนที่ชัดเจน แจกแยกกัน ไปตามรายวิชา ส่วนใหญ่มีประมาณ 7 - 9 คาบต่อวัน
ระยะเวลาเรียน	ระยะเวลาเรียนขึ้นอยู่กับคาบเรียนแต่ละ วิชาใช้เวลาคาบเรียนละ 45 - 60 นาที	ระยะเวลาเรียนขึ้นอยู่กับคาบเรียนแต่ละ วิชาใช้เวลาคาบเรียนละ 50 - 90 นาที
เนื้อหาการจัดการเรียนการสอน	1. ให้นักเรียนได้รับความรู้พื้นฐานทั่วไป เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และ มุ่งเน้นให้อ่านออก เขียนได้ คิด คำนวณได้ 2. การจัดการกิจกรรมจะเน้นให้นักเรียนได้มี ส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน โดย เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	1. เจาะลึกลงไปเนื้อหาแต่ละ สาขาวิชามากขึ้น เนื้อหามีความ เข้มข้นทางวิชาการมากขึ้น 2. การจัดการเรียนการสอนเน้นการ สอนแบบบรรยายมากขึ้น
ภาระงานของนักเรียน	ระดับประถมศึกษาจะคาดหวังความ รับผิดชอบ และการบ้านที่น้อยกว่าระดับ มัธยมศึกษา โดยเฉลี่ยให้นักเรียนควรใช้ เวลาในการทำการบ้าน 10 - 30 นาทีต่อวัน และการบ้านมักจะมีการฝึกทักษะการใช้ ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย เช่น การวาดภาพ	นักเรียนจะต้องรับมือกับภาระงานที่ มากขึ้น ยากขึ้น และหลากหลายมาก ขึ้น โดยเฉลี่ยนักเรียนควรใช้เวลาใน การทำการบ้านประมาณ 80 นาทีต่อ วัน
การวัด และการประเมินผล	เน้นการประเมินตามมาตรฐาน และ ตัวชี้วัดในหลักสูตร โดยใช้แบบทดสอบใน การประเมิน	เน้นการประเมินตามมาตรฐาน และ ตัวชี้วัดในหลักสูตร โดยใช้ แบบทดสอบในการประเมิน

จากตารางเปรียบเทียบความแตกต่างของประถมศึกษาและมัธยมศึกษาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าระดับประถมศึกษา และมัศึกษามีทั้งความเหมือน และความแตกต่างกัน นั่นคือ ในระดับมัธยมศึกษาเมื่อเทียบกับประถมศึกษาแล้วจะมีความเข้มข้นของเนื้อหาที่เรียนมากกว่า และมีภาระงานที่ได้รับมอบหมายที่มากกว่า โดยครูจะให้ความช่วยเหลือและดูแลน้อยลง ดังที่ ยศวิทย์ สายฟ้า ได้สรุปไว้ว่า รอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา คือ ช่วงรอยเชื่อมต่อที่นักเรียนต้องปรับตัวจากการเรียนในระดับประถมศึกษาไปสู่ระดับมัธยมศึกษา ส่วนมากเป็นช่วงรอยเชื่อมต่อที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอายุ 10 - 12 ปีโดยประมาณ หากพิจารณาเพียงผิวเผินแล้วอาจดูเหมือนว่ารอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาไม่มีความแตกต่างกันมากนัก เนื่องจากรูปแบบและลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนทั้งสองระดับค่อนข้างเป็นไปในทิศทางเดียวกันแต่ในความเป็นจริงแล้ว นักเรียนจำเป็นต้องปรับตัวมากพอสมควรในขณะที่อยู่ในช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา (ยศวิทย์ สายฟ้า, 2557) ถึงแม้ว่าการจัดการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาจะใกล้เคียงกับระดับประถมศึกษาตอนปลาย คือการเรียนรู้เชิงวิชาการแต่รอยเชื่อมต่อในช่วงนี้ยังมีความแตกต่างเกิดขึ้น ความแตกต่างประการแรกคือความเข้มข้นในเนื้อหาสาระของการเรียน ที่มีมากขึ้นในระดับมัธยมศึกษา นักเรียนจำเป็นต้องทำความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนอย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้นักเรียนยังต้องเรียนรู้การบริหารจัดการการงานที่ได้รับมอบหมายซึ่งมีปริมาณมากขึ้นเมื่อเทียบกับการบ้านหรือชิ้นงานที่ได้รับในระดับประถมศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบ

การเรียนรู้ของนักเรียนที่ต้องอาศัยวุฒิภาวะรวมถึงการรักษาวินัยและความรับผิดชอบจากนักเรียนมากพอสมควร ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่นักเรียนต้องเรียนรู้และปรับตัวให้ได้

3. ผลกระทบต่อการเรียนของนักเรียนที่อยู่ในรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษา

ความแตกต่างของรูปแบบการเรียนการสอน หรือสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ของการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย อารมณ์และจิตใจของนักเรียนที่เปลี่ยนจากวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น ย่อมส่งผลกระทบต่อนักเรียน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในรอยเชื่อมนี้ ส่งผลกระทบต่อนักเรียนใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านสังคม และด้านอารมณ์และจิตใจ ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

3.1 ผลกระทบด้านวิชาการ

นักเรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อนี้ อยู่ในช่วงของการเรียนรู้ทางวิชาการในปีแรกของการเรียนระดับมัธยมศึกษา นักเรียนจะต้องประสบกับการเรียนที่มากขึ้น ทั้งวิชาเรียน บทเรียน เนื้อหา และภาระงานที่มากขึ้น ทำให้นักเรียนต้องบริหารจัดการการเรียนและการทำงานต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายโดยต้องใช้วุฒิภาวะและความรับผิดชอบที่สูงขึ้น และต้องใช้เวลากับการเรียนมากขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดความกดดันในการเรียน และเกิดความรู้สึกไม่สนุกกับการเรียนในระดับมัธยมศึกษา เพราะความกังวลถึงความล้มเหลวในการเรียนได้ อีกทั้งหากนักเรียนที่เข้าเรียนระดับมัศยศึกษายังขาดทักษะพื้นฐานทางวิชาการที่เหมาะสมทั้งการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ จะทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนในระดับมัธยมศึกษาได้ด้วยหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาที่ไม่เน้นการฝึกทักษะพื้นฐานทางวิชาการให้แก่นักเรียน เช่นเดียวกับในระดับประถมศึกษา ดังนั้นนักเรียนที่อยู่ในช่วงรอยเชื่อมต่อนี้ที่ขาดความพร้อมทางวิชาการก็จะเกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนของนักเรียนได้ และทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

3.2 ผลกระทบด้านสังคม

นักเรียนที่อยู่ในช่วงรอยเชื่อมต่อ หรือเข้าสู่วัยรุ่นจะมีความต้องการอย่างมากในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ในขณะเดียวกันก็ค้นหาความเป็นตัวเอง อยู่ในช่วงวัยที่กำลังสร้างความเป็นตัวตน และเกิดคำถามถึงอัตลักษณ์ของตนเองในความแตกต่างที่มีอยู่มากมาย ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกกังวลที่จะไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม เกิดความรู้สึกไม่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่อาศัยอยู่ กังวลกับการทำความรู้จักเพื่อนใหม่ การพบเพื่อนใหม่ ครูใหม่ ที่มีความแตกต่างกับระดับประถมศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบอย่างมากต่อนักเรียน ช่วงรอยเชื่อมต่อนี้จึงถือเป็นช่วงเวลาที่ยากสำหรับนักเรียนที่จะใช้ชีวิตให้มีความสุข ทำให้เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ของนักเรียน

3.3 ผลกระทบด้านอารมณ์และจิตใจ

นักเรียนที่อยู่ในช่วงรอยเชื่อมต่อ หรือเข้าสู่วัยรุ่นจะมีความอ่อนแอทางจิตใจ และความตระหนักรู้ตนเอง บ่อยครั้งจะมีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงโดยที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ การศึกษาพบว่าแม้ว่านักเรียนจะเป็นคนที่มีความมั่นใจ แต่การเคารพตนเองจะลดลงเมื่อเข้าสู่ระดับมัธยมศึกษา เพราะนักเรียนจะเปรียบเทียบกับตนเองกับเพื่อน ๆ โดยเฉพาะกับคนที่เก่งกว่า มีบุคลิกภาพหน้าตาที่ดีกว่า หรือเป็นที่ชื่นชอบมากกว่า นักเรียนในช่วงวัยนี้จึงจะได้รับแรงกดดันจากเพื่อน ต้องการเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนและสังคม ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้ส่งผลให้นักเรียนเกิดความกังวล ความเครียด สูญเสียการเคารพตนเอง ทำให้เกิดผลเสียต่อการเรียนของนักเรียนได้

แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความพร้อมด้านพื้นฐานทางวิชาการให้แก่ นักเรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษา

การส่งเสริมความพร้อมด้านพื้นฐานทางวิชาการให้แก่เด็กนักเรียนนั้น ทำได้โดยการจัดการเรียนการสอน โดยจัดให้สอดคล้อง เหมาะสมกับการพัฒนาด้านสติปัญญาของนักเรียน ซึ่งมนุษย์แต่ละช่วงวัยจะมีพัฒนาการทางสติปัญญาที่แตกต่างกันดังที่ เพียเจต์ (Piaget) ได้อธิบายพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลว่า คือ การพัฒนาการคิดเชิงตรรกะหรือการคิดเชิงเหตุผล ตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่ ซึ่งสามารถนำทฤษฎีนี้มาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมความพร้อมให้แก่ นักเรียนให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับพัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียนในช่วงวัย มัธยมศึกษา (Piaget, J., 1998)

ดังนั้นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กนักเรียนในวัยนี้ เพื่อให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดตามศักยภาพ ครูจึงควรคำนึงถึงการส่งเสริมความพร้อมที่เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียนที่ตรงตามช่วงวัย ดังที่ เจเน็ต (Jeanette) ได้อธิบายไว้ว่า ควรสนับสนุนให้นักเรียนเรียนหรือทำกิจกรรมที่เหมาะสมตามความสามารถและความสนใจ และลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ควรมีส่วนช่วยในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อนี้มากขึ้น โดยการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมตามแนวทาง 3 ประเด็น คือ การพัฒนาทักษะพื้นฐาน การลดความเหนื่อยล้าจากการเรียนที่ยาวนาน และการมอบหมายภาระงานที่เหมาะสมตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้ (Jeanette, V., 2019)

1. การพัฒนาทักษะพื้นฐานของนักเรียน

ในชั้นเรียนที่พบว่านักเรียนมีทักษะการอ่าน การเขียน หรือทักษะพื้นฐานอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน การสังเกตและศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนจะช่วยให้ครูสามารถพัฒนา และดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง และการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องและเหมาะสมกับความสามารถที่ต่างกันของนักเรียนจะช่วยพัฒนานักเรียนในชั้นเรียนได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวนี้มีหลากหลายรูปแบบ เช่นการจัดการเรียนการสอน

รายบุคคล (Individualized Instruction) อันเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนหรือเรียนตามความสามารถ ความสนใจของตนเอง โดยคำนึงถึงหลักของความแตกต่างระหว่างบุคคล (Differentiate) ซึ่งได้แก่ความแตกต่างในด้านความสามารถ สติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ และความสะดวกของนักเรียนแต่ละบุคคล ดังนั้นเมื่อครูพบว่านักเรียนคนใดยังขาดทักษะพื้นฐานในการเรียน การจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล โดยให้มีระดับความยากง่ายของเนื้อหาที่แตกต่างกัน ออกแบบสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม จะเป็นการตอบสนองตามความสามารถที่แตกต่างของนักเรียนและเติมเต็มการพัฒนาทักษะนั้น ๆ ให้แก่นักเรียนได้

2. การลดความเหนื่อยล้าจากการเรียนที่ยาวนาน

เนื่องจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษา นั้น จะมีระยะเวลาแต่ละคาบเรียนที่นานขึ้น หากกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นการสอนแบบบรรยายที่ให้นักเรียนนั่งเรียนตลอดเวลา โดยที่นักเรียนต้องฟังครูอย่างต่อเนื่อง หรือต้องอยู่ในอิริยาบถเดียวตลอดทั้งคาบเรียน นักเรียนจะเกิดความเบื่อหน่าย และความเหนื่อยล้าจากการเรียนได้ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active learning) อันเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติทั้งในเชิงทักษะต่าง ๆ เช่น การทดลอง การสำรวจตรวจสอบ และในเชิงเชาว์ปัญญา เช่น การแก้ปัญหาวិเคราะห์วิจารณ์ หรือตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อแทนที่การเรียนการสอนที่ครูบอกเล่าให้นักเรียนฟังด้านเดียว จะลดความเบื่อหน่าย และความเหนื่อยล้าจากการเรียนของนักเรียนลงได้ การจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) นั้น จะเป็นการปรับเปลี่ยนบทบาทในการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ของครู และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น โดยมีเทคนิค กิจกรรมหรือวิธีการที่หลากหลายที่ครูจะสามารถเลือกใช้เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทในชั้นเรียน เช่น การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery Learning) การเรียนรู้จากการทำกิจกรรม (Activity-Based Learning) การเรียนรู้แบบใช้เกม (Game-Based Learning) เทคนิคแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) เป็นต้น ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น เพิ่มแรงจูงใจในการเรียน ลดความเบื่อหน่าย เหนื่อยล้าในการเรียน และทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูง

3. การมอบหมายภาระงานที่เหมาะสม

การเรียนในระดับมัธยมศึกษา นักเรียนจะมีภาระงานที่มากและยากขึ้น แต่มีระยะเวลาในการทำงานที่น้อยลง และนักเรียนยังถูกคาดหวังถึงผลงานในระดับที่สูงขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดความเครียดในการทำงานนักเรียนที่บริหารจัดการเวลาได้ไม่ดี ก็จะมี ความยากในการทำงาน และส่งผลกระทบต่อ การเรียนของนักเรียนต่อไป ดังนั้นการมอบหมายภาระงานที่เหมาะสมกับนักเรียน โดยที่ลักษณะงานที่มอบหมายตรงกับ ความถนัดหรือความสนใจของนักเรียน จะช่วยลดปัญหาให้แก่นักเรียนได้โดยการมอบหมายงานนั้นควรเปิดโอกาสให้นักเรียน

ได้มีอิสระในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองอย่างเต็มที่ ให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความสนใจของตนเองในการทำภาระงานต่าง ๆ เช่น การจัดทำผลงานในรูปแบบการบูรณาการนำเสนองานในรูปแบบวิดีโอ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความสุขและตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จมากขึ้น และการมอบหมายงานเป็นกลุ่มก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะลดปัญหาในการทำภาระงานต่าง ๆ ให้นักเรียนได้ เพราะเมื่อนักเรียนได้ทำงานร่วมกัน ได้วางแผนและแบ่งงานกันทำ จะทำให้นักเรียนแต่ละคนมีภาระงานที่ไม่มากจนเกินไป โอกาสที่จะทำงานเสร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะมีมากขึ้น ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันตามความสนใจจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับชั้นเรียนที่พบปัญหานี้ ซึ่งมีหลากหลายวิธี เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) เป็นรูปแบบหนึ่งที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานตามระดับทักษะที่ตนเองมีอยู่ เป็นเรื่องที่สนใจและรู้สึกสบายใจที่จะทำ นักเรียนสามารถเลือกว่าจะตั้งคำถามอะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำงานชิ้นนี้ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่นักเรียน คอยสนับสนุนการแก้ไขปัญหา และสร้างแรงจูงใจให้แก่นักเรียน หรือการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นในสิ่งที่นักเรียนอยากเรียนรู้ โดยสิ่งที่อยากเรียนรู้นี้จะต้องเริ่มมาจากปัญหาที่นักเรียนสนใจหรือพบในชีวิตประจำวันที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับบทเรียน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนข้างต้นจะช่วยให้นักเรียนได้ทำผลงานตามความสนใจ ทำให้มีแรงจูงใจในการทำงานให้ประสบความสำเร็จมากขึ้นจะช่วยให้นักเรียนได้ทำผลงานตามความสนใจ ทำให้มีแรงจูงใจในการทำงานให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น

สรุป

รอยเชื่อมต่อทางการศึกษานั้น คือช่วงเวลาของการเปลี่ยนผ่านจะระดับการศึกษาหนึ่งสู่อีกระดับการศึกษาหนึ่ง ซึ่งเป็นช่วงที่นักเรียนจะต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยเฉพาะรอยเชื่อมต่อจากระดับประถมศึกษาสู่ระดับมัธยมศึกษาอันเป็นช่วงเวลาที่นักเรียนจะต้องก้าวสู่การเรียนรู้ที่มีความท้าทายมากขึ้น ทั้งในด้านเนื้อหาการเรียนรู้ที่มีความเข้มข้นมากขึ้น นักเรียนจะรับภาระงานที่ต้องใช้วุฒิภาวะและความรับผิดชอบที่มากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเข้าสู่สังคมใหม่ที่ใหญ่ขึ้น พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กสู่วัยรุ่น ทำให้นักเรียนในช่วงวัยนี้ประสบกับการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายในและภายนอก ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในช่วงรอยเชื่อมต่อนี้ส่งผลกระทบต่อนักเรียนทั้งในด้านวิชาการ ด้านสังคม และด้านอารมณ์และจิตใจของนักเรียน อันจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ดังนั้นครูซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเรียนของนักเรียนจึงควรเข้าใจนักเรียนในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษานี้ และจัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยส่งเสริมความพร้อมด้านวิชาการให้แก่นักเรียน โดยการพัฒนาทักษะพื้นฐานให้แก่นักเรียน ลดความเหนื่อยล้าจากการเรียนที่ยาวนาน และมอบหมายภาระงานที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานอย่างมีความสุข เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อม

สำหรับการเรียนมากขึ้น โดยการส่งเสริมความพร้อมด้านพื้นฐานทางวิชาการให้นักเรียนนั้น การจัดการเรียนการสอนควรอยู่บนพื้นฐานของความสอดคล้อง และเหมาะสมกับพัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียนในช่วงวัยมัธยมศึกษา ซึ่งสามารถเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ดี สามารถใช้คำพูด และชอบเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเพื่อให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ ดังนั้น การเตรียมความพร้อมให้นักเรียนในวัยนี้ ครูจึงควรคำนึงถึงการส่งเสริมความพร้อมที่เป็น การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียนที่ตรงตามช่วงวัยและควรสนับสนุนให้นักเรียน เรียนหรือทำกิจกรรมที่เหมาะสมตามความสามารถ ความสนใจ และลักษณะการเรียนรู้ของ นักเรียน ในขณะเดียวกันควรยอมรับในขีดความสามารถของนักเรียน ไม่กดดันหรือเร่งรัดใน เรื่องการเรียนมากเกินไป รวมทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการเรียนด้วย ตนเอง เช่น วางแผนการทำการบ้าน เตรียมอ่านหนังสือสอบ โดยครูคอยติดตามเรื่องการเรียนรู้ ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และให้การชี้แนะที่เหมาะสม นอกจากนี้ควรมีการสื่อสารติดต่อกับ ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อติดตามปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น ปัญหาเกิดขึ้นที่บ้าน ปัญหาพฤติกรรมที่บ้าน เพื่อหาทางแก้ไขร่วมกัน ในการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความพร้อมใน การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษานี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2544). คู่มือการเขียนแผนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับ มัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์ฯ.
- ณัฐชนา มณีพฤกษ์. (2560). แนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าใน พหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2559). ครูแนะปรับวิธีสอน 3 ช่วงวัย “อนุบาล-ประถม-มัธยม. เรียกใช้ เมื่อ 29 มกราคม 2564 จาก <https://mgronline.com/qol/detail /9590000003478>
- ยศวีร์ สายฟ้า. (2557). รอยเชื่อมต่อการเรียนรู้ระหว่างชั้นเรียนอนุบาลและ ประถมศึกษา: ก้าว อย่างที่สำคัญของเด็ก ประถมศึกษา. วารสารครุศาสตร์, 42(3), 143-145.
- วิทยา มานะวานิชเจริญ. (2558). จิตวิทยาวัยรุ่น ตอนที่ 72 ความสัมพันธ์กับพ่อ แม่. เรียกใช้ เมื่อ 2 มกราคม 2564 จาก <http://haamor.com>
- Dunlop, A. (2002). Perspectives on Children as learners in the transition to school. London: Paper presented at the Transitions in the Early Years: debating continuity and progression for children in early education.

- Jeanette, V. (2019). Promoting Academic Readiness for African American Males with Dyslexia: Implications for Preschool to Elementary School Teaching. Retrieved February 4, 2564, from <https://wd.dsa-design.ru/books/>
- Morrison, K. (1998). Management Theories for Educational Change. London: SAGE Publications.
- Piaget, J. (1998). Equilibration of Cognitive Structures. New York: Vinking Press, 1997.